

POIKOLAN KOULUN OHJAUSUUNNITELMA 2023-

Sisällys

Johdanto	3
Ohjauksen järjestämisen rakenteet	3
Ohjauksen järjestämisen toimintatavat	5
Luokkamuotoinen ohjaus	6
Pienryhmäohjaus	6
Henkilökohtainen ohjaus	6
Tehostettu henkilökohtainen opinto-ohjaus.....	7
Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä	9
Esiopetuksesta perusopetukseen	9
6. luokalta 7. luokalle.....	9
Ohjaus muissa siirtymissä	9
9. vuosiluokalta siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin.....	10
Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu	10
Opinto-ohjauksesta vastaavan ohjaus-, valvonta- ja ilmoitusvastuu.....	11
Oppivelvollisuuden toteutumisesta huolehtiminen.....	11
Työskentely monialaisissa verkostoissa	19
Seudun perusasteen opinto-ohjaajien yhteistyö ja verkostot.....	20
Kodin ja koulun ohjausyhteistyö	20
Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt	21
Työelämään tutustuminen (TET).....	21
6 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli Ohjauksen työn- ja vastuunjako	23
7 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli Ohjauksen työn- ja vastuunjako	25
8 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli Ohjauksen työn- ja vastuunjako	27
9 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli Ohjauksen työn- ja vastuunjako	29
Opinto-ohjauksen vuosikello vuosiluokilla 7–9.....	33

Johdanto

Oppilaanohjauksen järjestämisen pääperiaatteet sekä keskeisimmät tavoitteet ja sisällöt eri luokka-asteilla kuvataan

*perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) sekä

*Opetushallituksen antamassa muutosmääräyksessä

koskien perusopetuksen järjestäjän ohjaussuunnitelmaa sekä opinto-ohjausta (2021).

Ohjaussuunnitelma täydentää opetussuunnitelmaa.

Poikolan koulun ohjaussuunnitelma on tarkoitettu opinto-ohjaajalle, muulle koulun henkilökunnalle, opetuksenjärjestäjälle sekä opiskeluholloille. Sen tehtävä on selkeyttää ohjaustyön käytänteitä ja toimintamalleja sekä antaa tietoa ja tukea ohjaustyötä tekeville.

Ohjauksen järjestämisen rakenteet

Poikolan koulussa opetus ja opinto-ohjaus järjestetään ja kehitetään perusopetusta koskevan lainsäädännön ja opetussuunnitelman perusteiden pohjalta.

Perusopetuslaki velvoittaa koulua järjestämään opinto-ohjausta, ja opinto-ohjaus on lakiin kirjattu oppilaan oikeus: *“Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opinto-ohjausta.”* (PoL 11 §).

Lisäksi *”sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista henkilökohtaista opinto-ohjausta (tehostettu henkilökohtainen opinto-ohjaus).”* (PoL 11 §)

Ohjaus muodostaa esiopetuksesta toiselle asteelle kestävän jatkumon. Ohjausta annetaan eri oppiaineiden opetuksen, oppilaanohjauksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Onnistunut ohjaus edellyttää yhteistyötä huoltajien kanssa.

OHJAUKSESSA	1.-2. luokka	3.-6. luokka	7.-9. luokka
Rakenteet ja toimintatavat	Painotus vuorovaikutus-taitojen harjoitteluissa ja ryhmässä toimimisessa.	*Tuetaan oppilaita opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä. *Vahvistetaan kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida niiden toteutumista.	*Luokkamuotoinen oppilaanohjaus *Pienryhmäohjaus *Henkilökohtainen ohjaus (sisältää tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen)

Työn- ja vastuunjako	Vastuussa on luokanopettaja yhdessä opon, muiden opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa.	Vastuussa on luokanopettaja yhdessä opon, muiden opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa.	*Päävastuu oppilaanohjauksesta on opinto-ohjaajalla. *Kaikki opettajat osallistuvat ohjaukseen omassa opetus- ja kasvatustehtävässään.
Kodin ja koulun yhteistyö	*Luodaan pohjaa kodin ja koulun yhteistyölle. *Tuetaan oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä koulutukseen liittyviä valintoja.	*Tuetaan oppilaita ja huoltajia opiskeluun liittyvässä tiedonsaannissa ja valinnoissa. *Henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja järjestetään tarvittaessa.	*Huoltajaillat *Oppimis- ja ohjauskeskustelut *Huoltajille avoimet tapahtumat *Oppilaan asioihin liittyvä yhteistyö (palaverit ja yhteydenotot) *Tiedottaminen
Työelämä-yhteistyö	Työelämän hahmottelu aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammasteista.	Oppilaat tutustuvat lähiseudun työpaikkoihin, ammatteihin ja elinkeinoelämään muun muassa tutustumiskäyntien ja vierailujen avulla.	*TET-jaksot *Eri ammatteja ja ammattiryhmiä edustavat vierailijat sekä vierailut työpaikoille mahdollisuuksien mukaan.

Kuva 1. Ohjauksen järjestämisen rakenteet

Ohjauksen järjestämisen toimintatavat

Perusopetuksen opinto-ohjaus alkaa vuosiluokkien 1.–6. aikana eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä.

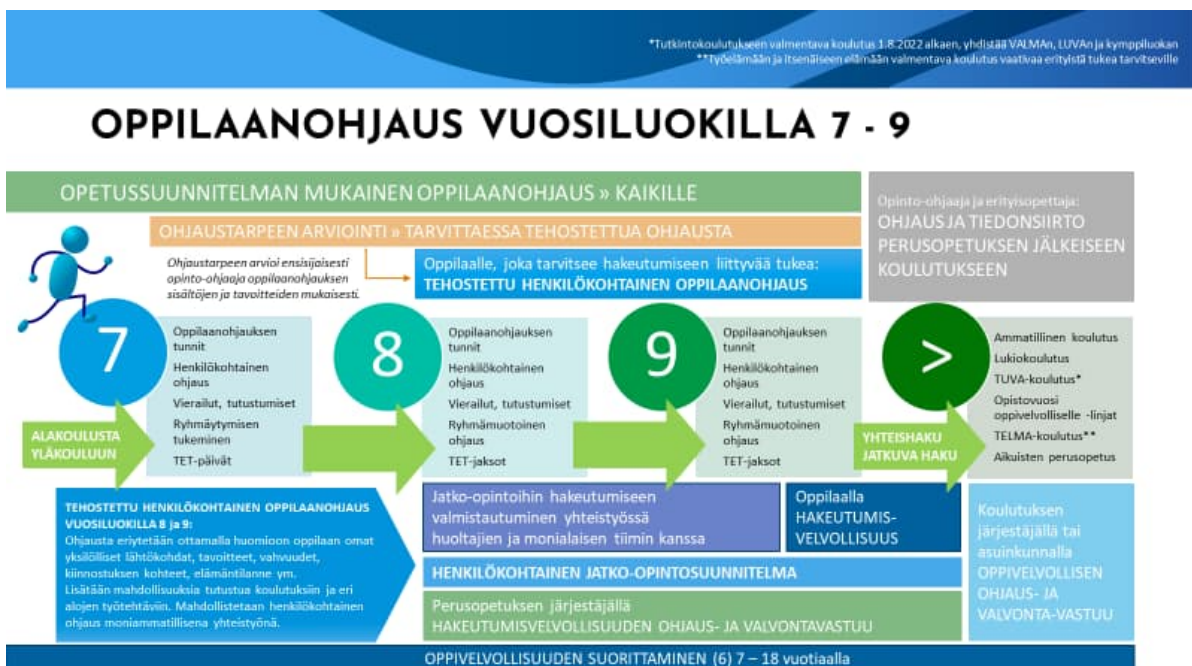
Alakouluohjauksen tavoitteena on tukea

- oppilaan opiskeluvalmiuksia,
- vahvuuksien tunnistamista,
- koulutyön onnistumista,
- opintojen sujumista sekä
- koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta OPS:n tavoitteiden suuntaiseksi.

Oppilaan tulee saada henkilökohtaista ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi sekä erilaisissa arkielämän kysymyksissä. Oppilaanohjaaja tuo vuosittain luokissa vierailuilla tai yhteisissä tapahtumissa näkökulmia ammatteihin ja työelämään.

Vuosiluokilla 7.–9. opinto-ohjaus muodostuu

- luokkamuotoisesta ohjauksesta,
- henkilökohtaisesta ohjauksesta,
- pienryhmäohjauksesta sekä
- työelämään tutustumisesta (TET).
- Lisäksi ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä.
- Mahdollisesti myös tutustumiskäyntejä yrityksiin ja oppilaitoksiin sekä yritysten ja oppilaitosten vierailuja koululla.

Kuva 2. Oppilaanohjaus 7-9 -luokilla oppivelvollisuusudistuksen jälkeen

Luokkamuotoinen ohjaus

7.luokan opo-luokkatunneilla keskitytään

- *koulun toimintaan perehdyttämiseen,
- *opiskelutaitojen kehittämiseen
- *opiskelutekniikoiden opettelemiseen
- * valinnaisaineiden valitsemiseen.

8. ja 9. luokilla painottuvat

- * ammatti-, koulutus- ja työelämätietous,
 - * itsetuntemus ja omat vahvuudet,
 - * omien jatko-opintomahdollisuuksien kartoittaminen, *
- päätöksenteko sekä
- * hakeutuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin.

Oppilaanohjauksen tuntijako on seuraava:

- 7.lk 0,5 vuosiviikkotuntia
- 8.lk 0,5 vuosiviikkotuntia
- 9.lk 1,0 vuosiviikkotunti

Pienryhmäohjaus

Pienryhmäohjausta toteutetaan joustavasti tarpeiden ja resurssien mukaan.

Pienryhmässä voidaan ohjata esimerkiksi silloin, kun oppilailla on samantapaisia ohjaustarpeita. Aiheina voivat olla esimerkiksi

- *työelämään ja jatkokoulutukseen liittyvät asiat
- *soveltuvuuskokeisiin tai työhaastatteluun valmistautuminen

Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaisen ohjauksen aikana oppilaalla on mahdollisuus keskustella muun muassa

- oppimisestaan ja opinnoistaan
- koulutus- ja ammatinvalinnastaan
- elämäntilanteestaan

Oppilaanohjaaja tapaa jokaisen oppilaan henkilökohtaisesti vähintään kerran lukuvuodessa. Oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiden ohjaukset voi olla useampia, ja tarvittaessa myös huoltaja osallistuu ohjauskeskusteluun.

Tehostettu henkilökohtainen opinto-ohjaus

Oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi tarpeidensa mukaista tehostettua henkilökohtaista opinto-ohjausta vuosiluokilla 8. ja 9.

Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Siinä oppilaalle laaditaan henkilökohtainen arkistoitava jatko-opintosuunnitelma, johon kirjataan oppilaan vahvuuksia ja tavoitteita jatko-opintojen suhteen.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Sitä tarvitsevien oppilaiden tunnistamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä koulun eri toimijoiden kesken. Opinto-ohjaajan rooli moniammaisessa asiantuntijaryhmässä on oppilaan jatko-opintosuunnittelun kannalta tärkeä.

Ohjauksen sisältö ja toteutus laaditaan yksilöllisten lähtökohtien ja tarpeiden pohjalta, joten tehostettu henkilökohtainen opinto-ohjaus voi tarkoittaa eri oppilaille eri ohjauksen muotoja. Lähtökohtaisesti tehostettu henkilökohtainen opinto-ohjaus on sitä, että oppilas tapaa opinto-ohjaajaa pienryhmäohjauksissa tai henkilökohtaisissa ohjauksissa keskimääräistä useammin. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa edetään henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman mukaan, ja siihen voi sisältyä esimerkiksi tutustumista jatko-opintopaikkoihin, useampia TET-jaksoja, moniammatillista yhteistyötä sekä tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa.

Kuva 3. Oppilaanohjaus ja tehostettuun oppilaanohjaukseen siirtyminen.

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjaukseen tarve on aina harkinnanvarainen, ja se mietitään oppilaskohtaisesti. Tehostettua henkilökohtaista opinto-ohjausta voidaan antaa esimerkiksi:

- Oppilaalle, joka tarvitsee tukea urasuunnittelutaitojen kehittämisessä, jatko-opintoihin kiinnittymisessä sekä niistä selviytymisessä
- Oppilaalle, joka tarvitsee tukea motivoitumiseen ja toiminnanohjauksen taitoihin
- Oppilaalle, jonka fyysisestä, psyykkisestä tai sosiaalisesta hyvinvoinnista herää huoli kotona tai koulussa
- Oppilaalle, jolla on tehostettu tai erityinen tuki, VSOP (= vuosiluokkiin sitomattoman opiskelun) -päätös tai monialainen asiantuntijaryhmä tukena

- Oppilaalle, jonka opiskelukyky tai -menestys heikkenee 8.–9. luokan aikana, esimerkiksi runsaiden poissaolojen tai elämäntilanteessa tapahtuneen muutoksen takia
- Oppilaalle, joka vaihtaa koulua 8.–9. luokan aikana
- Oppilaalle, jolla on heikko koulumenestys, puutteita oppimisvalmiuksissa tai kognitiivisissa taidoissa tai jolla on vaikeuksia suoriutua oppiaineiden opiskelusta hyväksytysti
- Maahanmuuttajaoppilaalle, jonka ohjaustarpeeseen vaikuttaa hänen kielitaitonsa sekä aikaisempi oppimishistoriansa. Ohjauksessa on tärkeää myös yhteistyö perheiden kanssa, kulttuuritaustan huomioiminen sekä tarvittaessa tulkkaukspalvelujen ja moniammatillisen yhteistyön hyödyntäminen.

Ohjaus nivelvaiheissa ja siirtymissä

Esiopetuksesta perusopetukseen

Tuen tarpeessa olevien lasten tietoja siirretään heidän opettamisestaan ja ohjaamisestaan vastaavalle henkilökunnalle niin paljon kuin se on opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellista.

Oppilaalle ja huoltajille tarjotaan mahdollisuus tutustua ykkösluokan opiskelutapoihin ja -käytäntöihin esikoulun keväällä.

6. luokalta 7. luokalle

Oppilaan siirtymistä 6. vuosiluokalta 7. vuosiluokalle tuetaan rehtorin, luokanopettajien ja luokanvalvojen / luokanohjaajien, erityisopettajien, sekä opinto-ohjaajan välisellä yhteistyöllä. Nivelpalaverissa 6. luokan päätteeksi siirretään opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä tietoa opettajilta jatkoa varten vuosiluokkien 7-9 ajaksi.

Tarvittaessa tehdään myös moniammatillista yhteistyötä. Yhteistyömuotoja voivat olla muun muassa yläkoulujen esittelyvierailut 6. luokissa, huoltajailta 6. luokan oppilaiden huoltajille, tutustumiskäynnit yläkoululla ja ryhmäytymispäivät 7. luokan alkaessa.

Ohjaus muissa siirtymissä

Oppilaan koulupolulla voi olla nivelvaiheiden lisäksi myös muita siirtymiä, joissa ohjauksen merkitys korostuu. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- siirtyminen koulusta toiseen,

- valmistavasta opetuksesta perusopetukseen,
- yleisopetuksen ryhmästä erityisopetuksen pienryhmään tai erityisopetuksen pienryhmästä yleisopetukseen
- nuorten perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen

Jotta siirtymä olisi mahdollisimman sujuva, huolehditaan opiskelun järjestämisen kannalta välttämättömän tiedon siirtymisestä kirjallisesti ja tarvittaessa suullisesti yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja koulun kanssa.

9. vuosiluokalta siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin

Perusasteen ja sen jälkeisten opintojen nivelvaiheessa oppilaanohjauksen tavoitteena on tukea oppilasta ja pyrkiä takaamaan tälle:

- sujuva siirtyminen perusasteen jälkeisiin opintoihin sekä
- riittävät valmiudet jatko-opintojen aloittamiseen toisella asteella tai muussa oppivelvollisuuden suorittamiseen soveltuvassa koulutuksessa.

Nivelvaiheessa tehdään tarvittaessa moniammatillista yhteistyötä saattaen vaihtaan -periaatteen mukaisesti:

oppilaan siirtymistä vanhasta uuteen opiskeluun auttaa hänen opiskeluaan tukeva oppilashuoltohenkilöstö molemmista oppilaitoksista tarpeellisella tiedonvaihdolla. Tämä siirtymäyhteistyö tehdään oppilaan ja huoltajien kanssa neuvotellen.

Perusopetuslaki (PoL 40§) ja oppivelvollisuuslaki (OvL 23§) velvoittavat aiemman koulutuksen järjestäjän toimittamaan viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot uudelle koulutuksen järjestäjälle. Nivel- ja siirtymävaiheiden sujuvoittamiseksi tarvitaan toimivia käytänteitä.

Oppilaanohjaaja ja erityisopettaja tiedottavat 9.luokan oppilaita ja näiden huoltajia tiedonsiirtoon liittyvistä asioista ennen yhteishakuun osallistumista tai muuta siirtymää. He myös tekevät tarvittavat tiedonsiirrot vastaanottavien oppilaitosten ohjeen mukaan yhteishaun tai muun siirtymän yhteydessä.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu

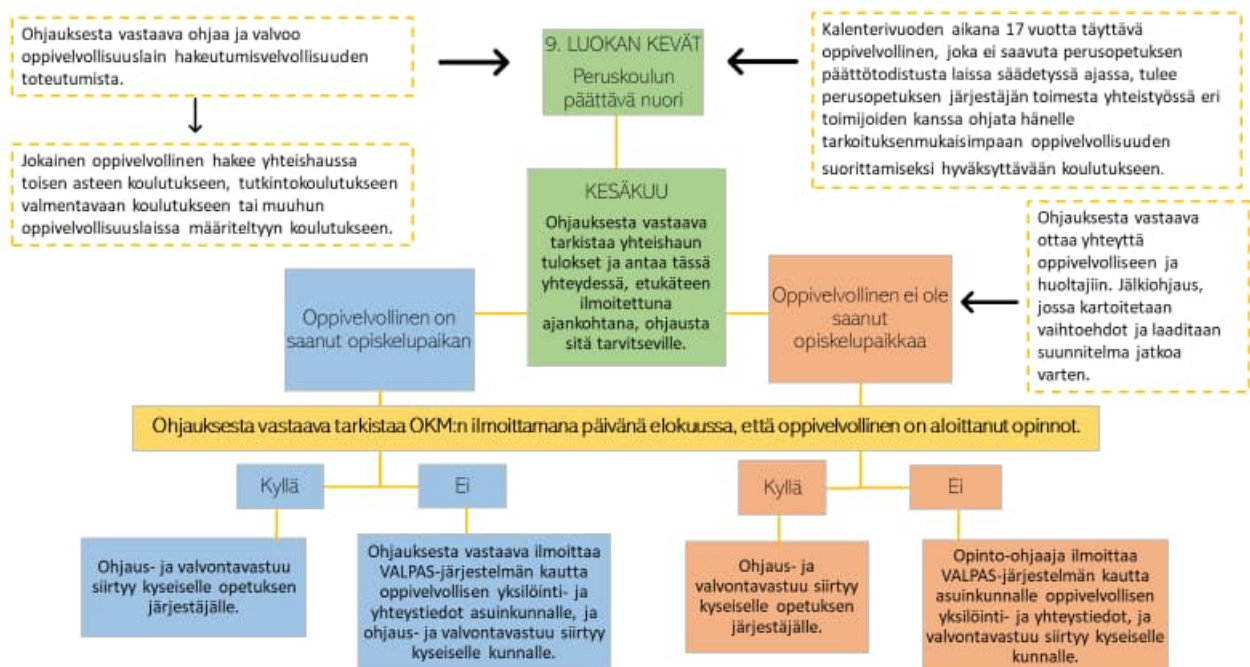
Oppivelvollisuuslaki velvoittaa perusopetuksen järjestäjää ohjaamaan ja valvomaan, että sen oppilaana oleva oppivelvollinen täyttää hakeutumiselvelollisuutensa.

Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, perusopetuksen järjestäjän velvollisuus on ohjata häntä hakeutumaan koulutukseen jatkuvan haun kautta.

Opinto-ohjauksesta vastaavan ohjaus-, valvonta- ja ilmoitusvastuu

Opinto-ohjauksesta vastaava seuraa kesäkuussa Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) etukäteen ilmoittamana ajankohtana perusopetuksen päättäneiden sijoittumista jatko-opintoihin. Oppivelvollisuuslainsäädännön mukaisesti hän huolehtii yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneiden ohjauksesta yhteistyössä huoltajien kanssa.

Tavoitteena on, että jokaiselle oppivelvolliselle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa tämä jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen.

Oppivelvollisuuden toteutumisesta huolehtiminen

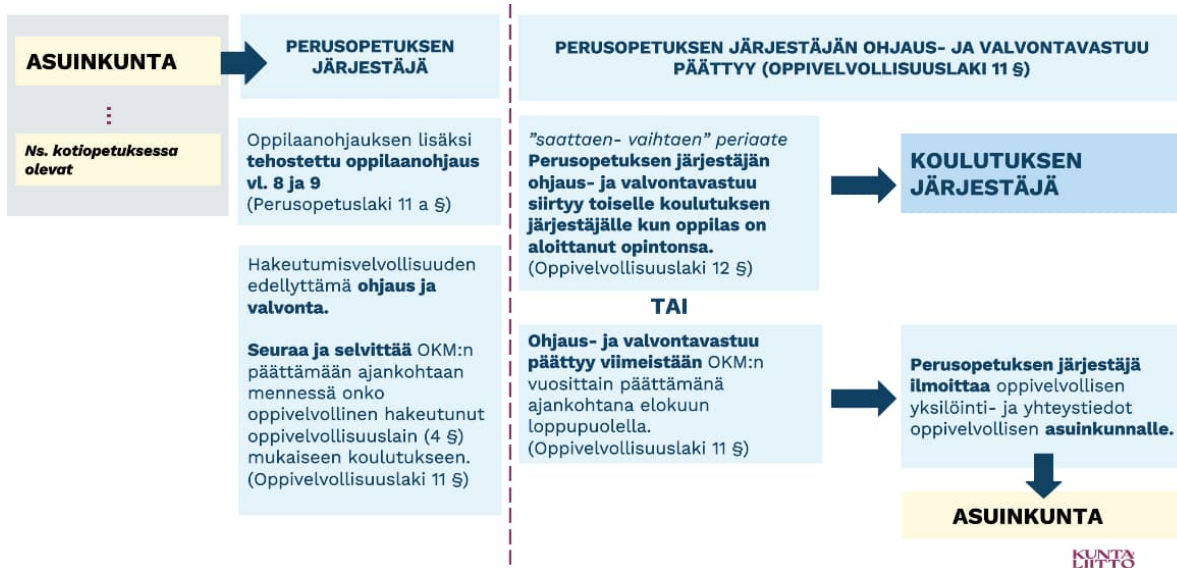
OKM päättää vuosittain ajankohdan, johon mennessä perusopetuksen järjestäjän tulee selvittää, ovatko sen oppilaana olleet oppivelvolliset aloittaneet opintonsa oppivelvollisuuslain mukaisessa koulutuksessa. Tuolloin perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa ilman koulutuspaikkaa olevista oppivelvollisista Juuan tai muulle asuinkunnalle Valpas-järjestelmän kautta. Selvittämisen ja ilmoittamisen tekee opinto-ohjauksesta vastaava koulutoimen johdon ohjaamana. Opinto-ohjauksesta vastaava hoitaa myös näiden oppivelvollisten ohjaamisen seuraavaan oppivelvollisuuskouluun tarvittaessa nuorisotoimen tuella.

Perusopetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa oppivelvollisen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, mikäli oppivelvollinen ei suorita oppivelvollisuuttaan. Oppivelvollisen huoltajalla on

oppivelvollisuuslain 9§:n mukaisesti velvollisuus huolehtia, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy toiselle koulutuksen järjestäjälle, kun oppivelvollinen on aloittanut siellä opintonsa tai viimeistään edellä mainittuna OKM:n vuosittain ilmoittamana ajankohtana elokuussa.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu

Työn- ja vastuunjako ohjauksessa

Koulun koko henkilöstöllä on vastuu ohjauksen opetussuunnitelman mukaisesta toteuttamisesta. Ohjausyhteistyön tavoitteena on luoda oppilaalle yhtenäinen oppimisen polku esikoulusta perusasteen loppuun ja tukea oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Ohjaukseen kiinnitetään erityistä huomiota siirtymissä ja opintojen nivelvaihekohtaisesti. Lähtökohtana on oppilaan ohjaustarve.

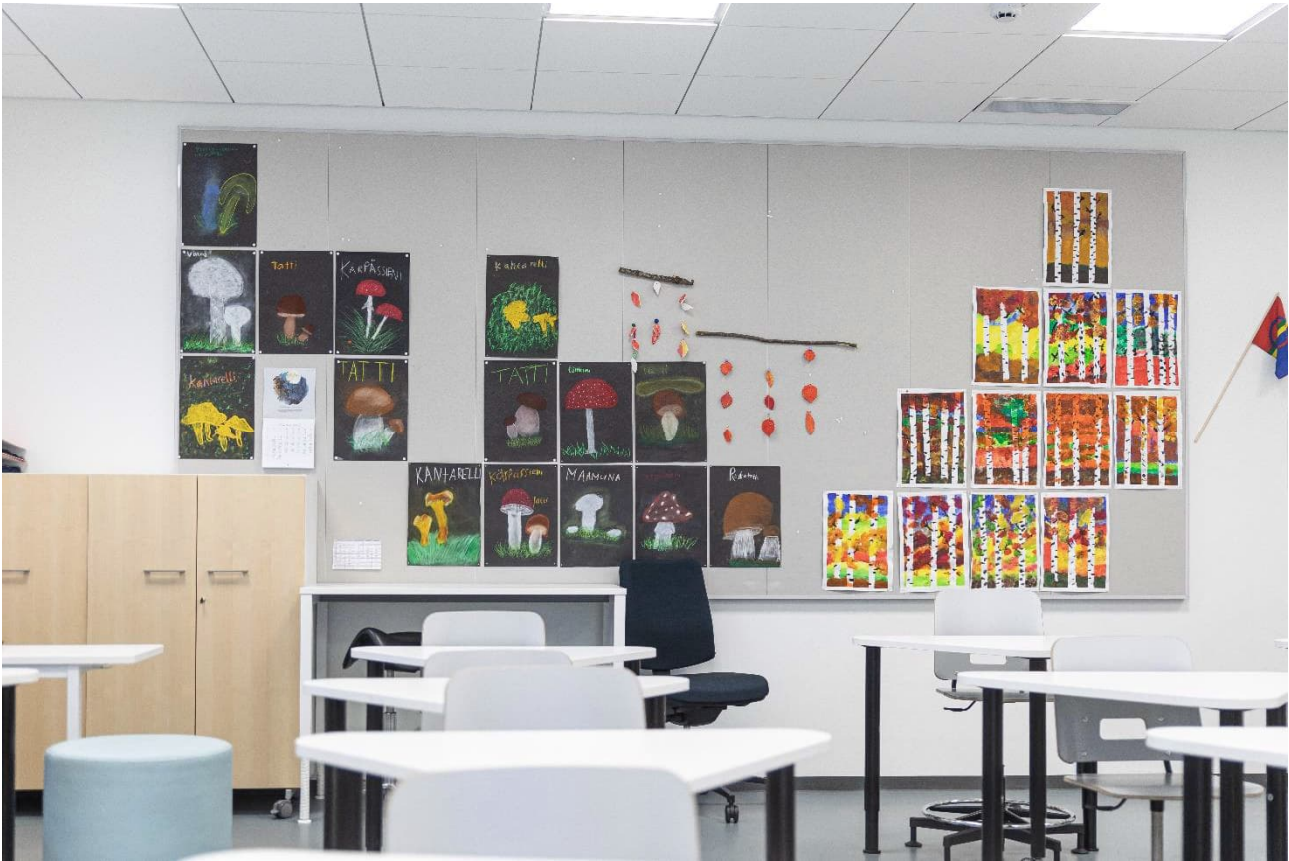
Eri oppiaineissa ohjaus linkittyy muuhun opetustyöhön.

Opettajat ohjaavat oppilaita

- * tunnistamaan ja kehittämään omaa osaamistaan
- * oikeanlaisten oppimistekniikoiden käyttöön

* auttamalla oppilaita oivaltamaan työelämän ja opettamansa oppiaineen välisiä yhteyksiä.

*kannustamalla oppilaita kiinnittämään huomiota opiskeltavien asioiden merkitykseen tulevaisuuden kannalta.

REHTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- luo ohjaukselle toimintamahdollisuudet ja -edellytykset
- huolehtii, että oppilailla on mahdollisuus saada ohjausta ja tarpeen tullen tehostettua henkilökohtaista ohjausta opetussuunnitelman mukaan
- huolehtii, että ohjaustyöhön osallistuvilla on siihen riittävät edellytykset ja resurssit
- tukee ohjauksen eri toimijoiden yhteistyötä ja ohjauksen suunnittelua
- vastaa koulun opiskeluhuollon työstä ja sen kehittamisestä
- tekee opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvät hallinnolliset päätökset
- tiedottaa osaltaan oppilaita, huoltajia ja koulun henkilökuntaa ohjauksellisesti tärkeistä asioista, esim. arvioinnista

KOULUSIHTTEERIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- vastaa oppilaita koskevien rekisterien ylläpidosta ja huolehtii oppilaiden henkilö- ja arviointitietojen siirrosta Koski-järjestelmään ja seuraavalle koululle, esim. oppilaan vaihtaessa koulua

LUOKANOPETTAJIEN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- on päävastuussa luokilla Eo-6. ohjauksen suunnittelusta ja toteutuksesta
- opettaa opiskelutaitoja, auttaa oppimisvaikeuksissa ja neuvoo valinnaisaineiden valintojen tekemisessä
- antaa oppilaalle kannustavaa ja ohjaavaa palautetta opiskelun edistymisestä
- vastaa osaltaan luokan ryhmyttämisestä ja hyvä yhteishengen ylläpitämisestä
- tutustuttaa oppilaita opiskelumahdollisuuksiin, työelämään ja ammatteihin yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä koulun muun henkilöstön kanssa ja tarvittaessa konsultoi oppilashuoltoon kuuluvia henkilöitä tuen järjestämiseksi
- kartoittaa oppilaidensa tuen tarpeita sekä suunnittelee ja toteuttaa tukitoimia yhteistyössä erityisopettajien ja huoltajien kanssa
- huolehtii pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämistä muiden opettajien antamien tietojen avulla yhteistyössä huoltajien ja erityisopettajien kanssa
- tekee yhteistyötä esi- ja perusopetuksen muiden opettajien ja ohjaushenkilöstön kanssa koulutuksen siirtymävaiheissa
- keskustelee huoltajien kanssa säännöllisesti oppilaan koulunkäynnin sujumisesta ja vastaa tiedottamisesta kodin ja koulun välillä

LUOKANVALVOJIEN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- toimii nimetyn valvontaluokkansa oppilaiden lähiohjaajana ja vastaa yhteistyöstä ja tiedottamisesta kodin ja koulun välillä
- seuraa oppilaidensa koulunkäynnin säännöllisyyttä, opiskelumenestystä ja arjen mahdollisia ongelmatilanteita ja tarvittaessa konsultoi oppilashuoltoon kuuluvia henkilöitä tuen järjestämiseksi
- motivoi, kannustaa ja rohkaisee oppilaitaan sekä tukee heidän osallisuuttaan kouluyhteisössä
- huolehtii osaltaan luokkansa ryhmytyimisestä ja tukee myönteistä kasvun ilmapiiriä (esim. luokanohjaustuokiot)
- huolehtii pedagogisten asiakirjojen prosessista ja päivittämistä muiden opettajien antamien tietojen avulla yhteistyössä huoltajien ja erityisopettajien kanssa

OPPILAANOHAJAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- koordinoi koulun ohjaustoimintaa yhteistyössä rehtorin kanssa
- pitää oppilaanohjauksen luokkatunnit opetussuunnitelman mukaan
- antaa yksilö- ja pienryhmäohjausta kasvuun, kehitykseen, oppimiseen sekä ammatti- ja uravalintoihin liittyen
- arvioi tehostetun ohjauksen tarpeen 8. ja 9. luokkalaisille oppilaskohtaisesti
- tekee tehostetun ohjauksen kirjallisen suunnitelman ja toteuttaa sitä oppilaiden kanssa
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden opiskelua yhteistyössä luokanopettajien, luokanvalvojien ja oppilashuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa
- konsultoi ohjausasioissa luokanopettajia, aineenopettajia ja erityisopettajia tarvittaessa
- osallistuu yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toimintaan
- tekee moniammatillista ja verkostoyhteistyötä eri oppilaitosten, viranomaisten ja työelämätoimijoiden yms. kanssa
- huolehti TET-jaksojen järjestämisestä
- tiedottaa ja organisoii valinnaisten tuntien valintoja yhteistyössä rehtorin kanssa
- ohjaa ja tukee oppilaita koulutuksen nivelvaiheissa
- huolehtii yhteistyössä erityisopettajien kanssa tuen tarpeessa ja haastavissa elämäntilanteissa olevien oppilaiden nivelvaiheen tietojen siirrosta toisen asteen oppivelvollisuuskoulutusta antaviin oppilaitoksiin
- tarkistaa yhteishaun tulosten julistamisen jälkeen oppilaiden sijoittumisen jatko-opiskelupaikkoihin ja antaa tarvittaessa jälkiohjausta
- tekee yhteistyötä Juuan VALPAS-kuntavalvojan kanssa, esim. tiedottaa hänelle oppivelvollisuuden tarkistuspäivän (OKM määräämä päivä elokuun lopulla) jälkeen tilanteen niiden perusopetuksen päättäneiden oppivelvollisten suhteen, joilla ei siihen mennessä ole saaneet jatko-opiskelupaikkaa tai jotka eivät ole koulutuksessa aloittaneet.
- ottaa yhteistyössä kunnan nuorisotoimen (varsinkin etsivä nuorisotyö) em. oppivelvolliset ohjaukseen, jossa:
 - arvioidaan kokonaistilanne ja tuentarve yhdessä oppivelvollisen ja huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa
 - tarjotaan oppivelvolliselle henkilökohtaista ohjausta
 - ohjataan pyrkimään sopivaan koulutukseen tai hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä ja hakeutumaan tarvittaessa muihin tarkoituksenmukaisiin palveluihin
 - tuetaan jatkuvan haun kautta siirtymään toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksen opiskelupaikkaan
 - tehdään yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten, nivelvaiheen koulutusten järjestäjien ym. tarvittavien tahojen kanssa
- osallistuu täydennyskoulutukseen ammattitaidon ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi
- osallistuu oppilas-/opinto-ohjaajien verkostossa ohjaustyön kuntatasoiseen kehittämiseen

AINEENOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- on omassa aineessaan opetuksen ja pedagogisen ohjauksen asiantuntija
- ohjaa oppilaita erilaisten opiskelustrategioiden tunnistamisessa, käyttämisessä ja kehittämisessä
- antaa oppilaalle kannustavaa ja ohjaavaa palautetta opiskelusta ja edistymisestä
- seuraa ja arvioi oppilaan opiskelua sekä informoi huoltajaa opiskelun edistymisestä ja arvioinnista
- kartoittaa oppilaan tuen tarpeita oppiaineessaan ja osallistuu tukitoimien suunnitteluun ja toteutukseen
- antaa luokanopettajille ja luokanvalvojille tietoa oman oppiaineensa osalta oppilaiden opiskelusta pedagogisten asiakirjojen prosessia ja päivittämistä varten
- tutustuu omien oppilaidensa pedagogisiin tarpeisiin (yleistä, tehostettua tai erityistä tukea) niin, että voi huomioida oppilaiden tukitarpeita omassa opetuksessaan
- tunnistaa ja huomioi oman oppiaineensa tavoitteissa ja sisällöissä yhteydet ammatteihin, työelämään, jatko-opintoihin ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin.
- tukee toiminnallaan oppilaiden ja opetusryhmien hyvinvointia sekä tekee yhteistyötä luokanvalvojien, erityisopettajien, oppilaanohjaajan ja oppilashuollon henkilöstön kanssa.
- ohjaa oppilasta havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä

KOULUNKÄYNNINOHJAAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- tukee oppilaita erilaisissa ohjaustilanteissa (esim. oppitunnit, välitunnit, siirtymät)
- toimii ohjaajana yleis- ja/tai erityisopetuksessa
- toimii osaltaan mukana koulun ja kodin yhteistyössä

LAAJA-ALAISEN ERITYISOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun ja yleisen tuen oppilaille
- osallistuu tuen tarpeen tunnistamiseen, tuen suunnitteluun ja tukitoimien toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- tukee luokanvalvoja ja luokanopettajia pedagogisten asiakirjojen prosessissa ja päivittämisessä sekä vastaa erityisen tuen ainekohtaisen HOJKS:n teosta yhdessä aineenopettajan kanssa.
- tarjoaa konsultaatiota liittyen kolmiportaiseen tukeen ja erityisopetukseen liittyvissä asioissa
- tekee erilaisia oppimiseen liittyviä kartoituksia (esim. lukiseula)
- tukee erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden nivelvaiheita (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät asiakirjat) ja valmistelee oppilaan pedagogiset asiakirjat lähetettäväksi seuraavaan oppilaitokseen (esim. muutto toiseen koulun tai tiedonsiirto nivelvaiheessa)

ERITYISLUOKANOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- on erityisopetuksen asiantuntija koulussa
- antaa joustavin järjestelyin opetusta ja tukea erityisen, tehostetun ja yleisen tuen oppilaille
- tekee ohjaavaa työtä huoltajien kanssa (selventää keskeisiä asioita, mm. oppimisvaikeuksia, vuorovaikutuksen taitoja ja erilaisten opetussuunnitelmien merkitystä)
- osallistuu tuen tarpeen tunnistamiseen, tuen suunnitteluun ja tukitoimien toteutukseen yhteistyössä muun opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa
- laatii pedagogisten asiakirjojen sisällöt luokkansa oppilaille
- tukee erityisen oppilaiden nivelvaiheita (erityistarpeiden kartoittaminen, hakemuksiin liittyvät asiakirjat) ja valmistelee oppilaan pedagogiset asiakirjat lähetettäväksi seuraavaan oppilaitokseen (esim. muutto toiseen koulun tai tiedonsiirto nivelvaiheessa)
- tekee ohjaavaa yhteistyötä koulunkäynninohjaajien ja koulun ulkopuolisten sidosryhmien (esim. terapeutit) kanssa
- toimiessaan luokkansa oppilaanohjaajana vastaa oppilaidensa hakeutumisesta jatko-opintoihin ja tiedonsiirrosta seuraavaan oppilaitokseen

KOULUTERVEYDENHOITAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- seuraa oppilaiden terveydentilaa tukien heidän kokonaisvaltaista kehitystään ja kasvuun
- seuraa ja pyrkii tukemaan koko kouluyhteisön yleistä hyvinvointia
- tekee omalta osaltaan ehkäisevää ja varhaisen puuttumisen työtä ohjauksen ja opiskeluhuollon asioissa
 - on asiantuntija uravalintaan liittyvissä terveydellisissä asioissa
- tekee laajan terveystarkastuksen, jossa huomioidaan mahdolliset uravalintaan vaikuttavat rajoitukset
- ohjaa oppilasta eteenpäin tarvittavien terveydentilaan liittyvien lausuntojen saamiseksi yhteishakua varten
- välittää koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä niveltietoa (esim. opiskelijan mahdollisista terveydentilaan liittyvistä esteistä SORA-aloille)

KOULUKURAATTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- osallistuu oppilaiden kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukemiseen ja on mukana ohjaamassa varsinkin erityishuomiota vaativia oppilaita
- osallistuu yksilölliseen ja yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön
- toimii tarvittaessa koulutyön yhteyshenkilönä esim. sosiaalityön tai poliisin kanssa
- välittää ja vastaanottaa tietoa kodin ulkopuolelle sijoitettavien lasten lähtö- ja paluutilanteissa
- antaa tai hankkii lausuntoja yhteishaun harkinnanvaraisen valinnan liitteeksi varsinkin, kun perusteena ovat sosiaaliset syyt
 - välittää koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä niveltietoa (esim. opiskelijan mahdollisista terveydentilaan liittyvistä esteistä SORA-aloille)

KOULUPSYKOLOGIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- osallistuu oppimisvaikeuksien selvittelyyn ja oppimisen tuen suunnitteluun
- tekee tukea tarvitsevien oppilaiden hyvinvointiin ja koulunkäyntiin liittyvät tutkimukset ja arviot
- konsultoi tarvittaessa muuta oppilashuoltohenkilöstöä ja opettajia oppilaan hyvinvointi- ja oppimisongelmissa
- osallistuu oppilashuoltotyöhön ja sen kehittämiseen
- ohjaa oppilaan tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon
 - välittää koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä niveltietoa (esim. opiskelijan mahdollisista terveydentilaan liittyvistä esteistä SORA-aloille)

KOULUNUORISOTYÖNTEKIJÄN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Edistää koulussa oppilaiden osallisuutta olemalla mukana oppilaskunta- ja tukioppilastoiminnassa
- Järjestää välituntitoimintaa, ryhmäytyksiä ja teematunteja
- Tukee oppilaiden kouluviihtyvyyttä, hyvinvointia ja jaksamista
- On koululla aikuinen, jonka luo on helppo tulla matalalla kynnyksellä
- Toimii viestinviejänä koulun, nuorten ja nuorisopalveluiden välillä
- On osa oppilashuoltoryhmää
- Tekee yhteistyötä monien nuorten parissa toimivien tahojen kanssa

KASVATUSTA JA OHJAUSTA TUKEMASSA ovat osaltaan myös koulun ruokalan työntekijät ja toimitilahuoltajat.

Työskentely monialaisissa verkostoissa

Oppilaanohjauksessa tehdään yhteistyötä sekä koulun sisällä että ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Ohjauksen yhteistyöverkosto muotoutuu ohjaustehtävän ja oppilaiden ohjaustarpeiden mukaan.

Oppilaanohjauksen verkostot koulun ulkopuolella ovat monimuotoiset. Koulun eri toimijat tekevät ohjausyhteistyötä eri koulujen ja oppilaitosten, eri hallinnonalojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kesken. Yhteistyö tukee muun muassa oppilaan kasvua ja kehitystä, jatko- opintovalmiuksien kehittymistä ja sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.

Perusopetuksen aikana ohjausta tukevia yhteistyökumppaneita ovat muun muassa:

- viranomaistahot, esim. sosiaali- ja terveystoimet, maahanmuuttajapalvelut, poliisi
- lasten ja nuorten palvelut, esim. iltapäivätoiminta, kerhotoiminta, harrastustoiminta, etsivä nuorisotyö ja seurakunta
- työelämän edustajat, paikalliset yritykset ja työpaikat, esim. TET-ohjaajat
- järjestöt ja yhdistykset, esim. TAT (talous ja nuoret), kerhotoiminta
- toisen asteen oppilaitokset, aikuislukio, muut oppilaitokset, korkeakoulut
- perusasteen opinto-ohjaajien verkosto
- Opetushallituksen ohjaus- ja neuvontapalvelu, yhteishakujärjestelmä

Seudun perusasteen opinto-ohjaajien yhteistyö ja verkostot

Seudun perusasteen opinto-ohjaajat tekevät keskinäistä yhteistyötä ja toteuttavat opetussuunnitelman mukaista ohjausta. Perusasteen opinto-ohjaajat tekevät lisäksi tiivistä yhteistyötä seudulla toimivien toisen asteen oppilaitosten sekä muiden oppivelvollisille tarkoitettujen oppilaitosten kanssa.

Muut seudun kunnissa toimivat tahot ja kuntien eri toimialojen työntekijät tukevat koulujen ohjaustyötä tarvittaessa osallistumalla esimerkiksi infoihin ja muihin tilaisuuksiin. Paikallisella, monialaisella ja -ammattillisella yhteistyöllä kehitetään ohjausta ja luodaan uusia ohjauskäytänteitä.

Seudulla vakiintuneita yhteistyön tapahtumia ovat muun muassa:

- Toisen asteen yhteys -koulutustapahtuma oppilaille syksyisin / Riveria
- Polku toiselle asteelle -tapahtuma ohjausalan väelle syksyisin / Riveria
- seudun lukioden esittelyt ja huoltajailat ennen yhteishakua
- Itä-Suomen ohjauksen päivät syksyisin
- Pohjois-Karjalan opinto-ohjaajat ry:n jäsenilleen järjestämät tapahtumat

Kodin ja koulun ohjausyhteistyö

Koulun ja huoltajien välillä tehdään vuorovaikutuksellista yhteistyötä koko koulupolun ajan. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä. Riittävä ja oikea-aikainen viestintä on edellytys kodin ja koulun ohjausyhteistyön onnistumiselle. Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on suuri merkitys ohjauksessa.

Ohjauksen näkökulmasta erityisen tärkeää on yhteistyö nivelvaiheissa:

- * Esiluokalta 1.luokalle siirryttäessä
- * 6. luokalta 7. luokalle siirryttäessä
- * Päättöluokkalaisten jatko-opintosuunnitelmien ohjauksessa. Jatko-opintosuunnitelmiin, ammatinvalintaan, yhteishakuun ja oppivelvollisuuden suorittamiseen liittyvä viestintä on yksi oppilaanohjauksen tärkeistä osa-alueista.

Tavoitteena on, että huoltajat saavat riittävästi tietoa sekä välineitä tukeakseen lapsensa tulevaisuuden suunnittelua.

Oppilaanohjaukseen liittyvistä asioista tiedotetaan pääasiassa Wilmassa. Koulussa järjestetään lisäksi vuosittain riittävästi huoltajailtoja muun muassa opetuksen nivelvaiheissa.

Koulun työelämäyhteistyö ja työelämään tutustumisen (TET) järjestelyt

Tavoitteena on edistää oppilaan kiinnostusta ja myönteistä asennetta työtä ja työelämää kohtaan sekä vahvistaa siihen liittyvää tietämystä. Koulun työelämäyhteistyön toteuttamisen tapoja ovat muun muassa:

- * eri alojen ammattilaisten ja asiantuntijoiden vierailut oppitunneilla
- * opintokäynnit työpaikoille ja yrityksiin
- * yhteistyöprojektit yritysten ja muiden työpaikkojen kanssa
- * työelämään tutustumisjaksot (TET).

Työelämäyhteistyötä toteutetaan myös eri oppiaineiden opetuksessa. Opettajat hyödyntävät työssään ajantasaista tietoa jatko-opinnoista, työelämästä ja työtehtävistä sekä niissä tapahtuvista muutoksista. Tehtävänä on opastaa, ohjata ja tiedottaa oman alansa ja aineensa mahdollisuuksista ammatteihin ja jatko-opintoihin. Yhteistyökumppaneina voivat toimia esimerkiksi huoltajat, yritykset, järjestöt ja toisen asteen oppilaitokset.

Seudun kouluilla on lisäksi erilaista toimintaa, joka kuvataan tarkemmin koulujen ohjaussuunnitelmissa. Alla mainittu muutamia esimerkkejä:

- yritysyhteistyötä (esimerkiksi kummiyritystoimintaa)
- yrittäjyysaiheisia valinnaisaineita
- Yrityskylä-vierailuja
- työelämään liittyvät monialaiset oppimiskokonaisuudet

Työelämään tutustuminen (TET)

TET-jakso on koulun opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Peruskoulun ylimpien vuosiluokkien aikana oppilaille järjestetään työelämään tutustumisjaksoja koulutus- ja ammatinvalinnan tueksi.

TET-jakson aikana oppilas:

- * saa kokemuksia työpaikalla toimimisesta,
- * pääsee havainnoimaan erilaisia työtehtävien ja ammattien toimintatapoja
- * tutustuu työelämän pelisääntöihin, toimintatapoihin ja ammatteihin.

TET-jakson voi toteuttaa myös tutustumalla opiskeluun toisen asteen oppilaitoksessa.

TET-jakso voidaan kytkeä eri oppiaineisiin esimerkiksi TET-jaksoon valmistauduttaessa ja TET-kokemuksia purettaessa. Työelämään tutustuminen ohjeistetaan pääsääntöisesti oppilaanohjauksen oppitunneilla. Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itsenäisesti ja opinto-

ohjaaja auttaa tarvittaessa. Oppilas saa työpaikalta TET-arvioinnin. Hän pohtii myös omaa toimintaansa TET-jakson aikana ja ottaa siitä ajatuksia omaan jatko-opintosuunnitteluun.

Poikolan koulun oppilas osallistuu:

*yhteen TET-päivään 7.luokan keväällä,

*yhden viikon TET-jaksolle 8. luokan keväällä

* yhden viikon TET-jaksolle 9. luokan syksyllä.

Tarpeen mukaan ja oppilaan kiinnostuksesta riippuen voidaan järjestää erilaisia työelämään tutustumisen toteutustapoja. TET-jakso voi olla myös yksi tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toteutustavoista.

Liitteenä:

6. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma –malli I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

7. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma –malli I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

8. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma –malli I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

9. lk Ohjauksen vuosisuunnitelma –malli I Ohjauksen työn- ja vastuunjako

Esimerkki opinto-ohjauksen vuosikellosta vuosiluokilla 7-9

6 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli | Ohjauksen työn- ja vastuunjako

6. vuosiluokka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Tuleville 7.luokkalaisille kysely luokkakaveri ym. toiveista	Oppilaanohjaaja ja luokanopettaja	Oppilaanohjaaja toimittaa kyselylomakkeen ja luokanopettaja toteuttaa kyselyn ja toimittaa tulokset oppilaanohjaajalle.	Huhtikuu
Nivelvaihe-neuvottelut alakoulujen luokanopettajien ja erityisopettajien kanssa ja tutustuminen alakouluilla erityistä tukea tarvitseviin oppilaisiin sekä heidän tuen tarpeisiinsa	Oppilaanohjaaja ja rehtori	Niveltietojen siirtäminen palaverissa luokanopettajan, erityisopettajien ja oppilaanohjaajan kesken. Oppilaanohjaajan ja erityisopettajan vierailut 6.luokan oppitunneilla ja mahdolliset yksilökeskustelut oppilaiden ja huoltajien kanssa. Tarvittavat tarkistukset monialaisen oppilashuoltoryhmän kanssa.	Toukokuu
Luokkien muodostus ja erityisoppilaiden sijoittelu	Oppilaanohjaaja ja erityisopettaja	Oppilaiden toiveiden, luokanopettajien suositusten ja siirtotietojen perusteella luokkalistojen laatiminen ja tarkistus.	Toukokuu
Erytistuen tarpeen kartoittaminen kokonaisuudessaan: avustajat ja muu tuen tarve	Erytisopettajat ja rehtori	Rehtorin johdolla hahmotellaan ja päätetään resurssien käytöstä mahdollisimman tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti.	Toukokuu Elokuu
6. luokkalaisille tiedottaminen yläkoulusta yhdessä tukioppilaiden kanssa	Oppilaanohjaaja ja tukioppilaat ohjaajineen, koulunuoriso-työntekijä	6.luokilla vierailut ohjelmana infoa, tutustumista ja kysymyksiin vastailua	Toukokuu

6. luokkalaisten ja heidän huoltajiensa tutustuminen yläkoulun käytäntöihin	Rehtori, tulevat luokanvalvojat, oppilaanohjaaja, erityisopettaja ja tukioppilaat ohjaajineen, koulunuorisotyöntekijä	6.luokkien oppilaiden alkututustumispäivä toisiinsa ja tulevaan luokanvalvojaan. Huoltajailta.	Toukokuu
Tiedonsiirto luokanohjaajille	Rehtori, oppilaanohjaaja, erityisopettaja.	Nivelpalaverit.	Elokuu
Pedagogisten asiakirjojen toimittaminen yläkouluun	Koulusihteeri	Pedagogisten asiakirjojen näkymisen varmistaminen yläkoulun opettajille.	Elokuu

7 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli | Ohjauksen työn- ja vastuunjako

7. vuosiluok ka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Oppilaiden perehdyttäminen yläkoulun käytänteisiin	Rehtori, koulusihteeri, luokanohjaaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja, tukioppilaat, koulunkäynninohjaajat, koulunuorisotyöntekijät, opiskeluhuollon henkilöstö	Lukujärjestysten ja ryhmien tarkistus.	Koulun alkaessa
7. luokkien ryhmäytyminen	Tukioppilaat ohjaajansa kanssa ja luokanvalvojat	Järjestetään ryhmäytymispäivä 7. luokkalaisten.	1.jaksossa
Yhteistyö huoltajien kanssa	Rehtori, oppilaanohjaaja(t), luokanohjaajat	Järjestetään huoltajailta 7. luokkalaisten vanhemmille	Syksy
7. luokan oppilaanohjauksen luokkatunnit	Oppilaanohjaaja	Oppilaanohjauksen tuntien (½ kurssia) aihepiirejä ovat mm. <ul style="list-style-type: none"> ✦ Koulun käytänteisiin perehdyttäminen ✦ Ryhmäytyminen ✦ Opiskelutaidot ✦ Valinnaisaineet 	Läpi vuoden
7. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaaja	Ajankohtaisia asioita, ryhmäytymistä, oppilashuollon esittely ym.	Läpi vuoden
Lukitestausta ja matematiikka-seula	Erityisopettaja, aineenopettajat	Erityisopettaja vastaa siitä, kaikki 7. luokan oppilaat testataan.	Syksy
7. luokan TET-päivä / koulun sisäinen TET / lähi-TET	Oppilaanohjaaja	Oppilaat ovat tutustumassa työelämään yksittäisiä päiviä valitsemassaan työpaikassa. TET-materiaalit jaetaan oppilaanohjauksen tunneilla. Oppilaanohjaaja auttaa niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia löytää TET-paikkaa itsenäisesti.	
Valinnaisaine-prosessi	Oppilaanohjaaja, rehtori, koulusihteeri, aineenopettajat	Oppilaanohjaaja tutustuttaa oppilaat valinnaisaineisiin ja niiden valitsemisen perusteisiin oppilaanohjauksen tunneilla.	

		<p>Opinto-ohjaaja, rehtori ja koulusihteeri valmistelevat valinnaisainetarjonnan yhteistyössä aineenopettajien kanssa vuosiluokille 8 ja 9.</p> <p>Huoltajia tiedotetaan valinnaisaineista.</p> <p>Oppilaat valitsevat valinnaisaineet vuosiluokille 8 ja 9.</p> <p>Opinto-ohjaaja ja rehtori muodostavat valinnaisaineryhmät oppilaiden valintojen pohjalta. Valinnoista tiedotetaan oppilaita ja huoltajia.</p>	
7. luokan itsearviointi	Rehtori, luokanohjaaja	Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen ja toimittavat sen luokanohjaajalle ennen arviointikeskustelua. Rehtori tiedottaa huoltajia.	
Oppimis-keskustelut	Luokanohjaaja	Luokanohjaajat keräävät aineopettajilta tietoa oppilaidensa opiskelun sujumisesta ja keskustelevat oppilaiden ja huoltajien kanssa.	
Pedagogisten asiakirjojen päivitys ja uusien laadinta, ohjaustarpeen arviointi	Luokanohjaaja, erityisopettaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja	Opinto-ohjaaja varmistaa nivelvaiheen tiedonsiirron oppilasta opettaville. Luokanohjaaja päivittää oppimissuunnitelman erityisopettajan ja/tai aineenopettajien tuella. Erityisopettaja päivittää HOJKSin aineenopettajien tuella. Samalla arvioidaan oppilaan tarvetta tehostettuun henkilökohtaiseen ohjaukseen.	
Ohjaus-keskustelut	Opinto-ohjaaja	Opinto-ohjaaja keskustelee 7. luokkalaisten oppilaiden kanssa ja arvioi tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen tarvetta vuosiluokalla 8.	
Mahdollinen ohjautuminen erityisopetuksen pienryhmiin tai niistä pois.	Luokanohjaaja, erityisopettaja, oppilashuolto-ryhmä	Pienryhmäopetuksen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti koulun sisällä.	Kevät
Lukuvuoden ohjaustyön arviointi			Kevät

8 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli Ohjauksen työn- ja vastuunjako

8. vuosiluok ka			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
8. luokan oppilaan-ohjauksen luokkatunnit	opinto-ohjaaja	Oppilaanohjauksen tuntien (½ kurssia) aihepiirejä ovat mm. <ul style="list-style-type: none"> ✦ Koulutusalat ja ammatit ✦ Suomen koulutusjärjestelmä ✦ Työelämään tutustuminen ✦ Itsetuntemus <p>Tehostettua oppilaanohjausta tarvitsevien kohdalla opinto-ohjausta voidaan eriyttää esim. oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Opinto-ohjaaja arvioi tarpeen ja koordinoi tehostettua ohjausta.</p>	Kevät
8. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaaja	Ajankohtaisia teemoja	Läpi vuoden
8. luokan itsearviointi	Rehtori, luokanohjaaja	Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen ja toimittavat sen luokanohjaajalle ennen arviointikeskustelua. Rehtori tiedottaa huoltajia.	
Oppimis-keskustelut	Luokanohjaaja	Luokanohjaajat keskustelevat niin haluavien oppilaiden ja huoltajien kanssa. Keskustelun teemoja ovat laaja-alainen osaaminen oppilaan näkökulmasta sekä koulunkäyntitaidot.	
8. luokan TET	Opinto-ohjaaja	Oppilaat ovat viikon (5 pv) TET-harjoittelussa valitsemassaan työpaikassa. TET-materiaalit jaetaan oppilaanohjauksen tunneilla. <p>Opinto-ohjaaja auttaa niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia löytää TET-paikkaa itsenäisesti.</p> <p>Tehostettua opinto-ohjausta tarvitseville voidaan järjestää tavallista enemmän TET-jaksoja.</p>	Kevät
Ohjaus-keskustelut	Opinto-ohjaaja	Opinto-ohjaaja keskustelee 8. luokkalaisten oppilaiden kanssa. <p>Tehostettua opinto-ohjausta tarvitsevien oppilaiden kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Lisätään</p>	

		henkilökohtaista sekä monialaista ohjausta ja tiivistetään yhteistyötä huoltajien kanssa. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma, jota päivitetään perusopetuksen päättymiseen saakka.	
Pedagogisten asiakirjojen päivitys ja uusien laadinta, ohjaustarpeen arviointi	Luokanohjaaja, erityisopettaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja	Luokanohjaaja päivittää oppimissuunnitelman erityisopettajan ja aineenopettajien tuella. Erityisopettaja päivittää HOJKSin aineenopettajien tuella. Samalla arvioidaan oppilaan tarvetta tehostettuun henkilökohtaiseen ohjaukseen.	
Mahdollinen ohjautuminen erityisopetuksen pienryhmiin tai niistä yleisopetukseen	Erityisopettaja, luokanohjaaja, opinto-ohjaaja, opiskeluhoito	Pienryhmäopetuksen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti koulun sisällä.	Kevät
Lukuvuoden ohjaustyön arviointi			Kevät

9 lk. Ohjauksen vuosisuunnitelma -malli | Ohjauksen työn- ja vastuunjako

9. vuosiluok ka ja nivelvaihe perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen			
Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
9. luokan oppilaan-ohjauksen luokkatunnit	Opinto-ohjaaja	<p>Oppilaanohjauksen tuntien (1 kurssi) aihepiirejä ovat mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ Koulutusalat ja ammatit ✦ Jatko-opintomahdollisuudet peruskoulun jälkeen ja niihin hakeutuminen ✦ Tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaidot ✦ Työelämätietous, elinkeinorakenne ja ammattialat ✦ Opiskelu ja työskentely ulkomailla ✦ Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut ✦ Tasa-arvo yhteiskunnassa ja työelämässä ✦ Vaihtoehdot peruskoulun jälkeen <p>Tehostettua opinto-ohjausta tarvitsevien kohdalla opinto-ohjausta voidaan eriyttää esim. oppilaan henkilökohtaisten tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Opinto-ohjaaja arvioi tarpeen ja koordinoi tehostettua ohjausta.</p>	Läpi vuoden
9. luokan luokanohjaajan tunnit	Luokanohjaaja	Ajankohtaisia teemoja	Läpi vuoden
9. luokan TET	Opinto-ohjaaja	<p>Oppilaat ovat yhden viikon TET-harjoittelussa valitsemassaan työpaikassa. TET-materiaalit jaetaan oppilaanohjauksen tunneilla.</p> <p>Opinto-ohjaaja auttaa niitä oppilaita, joilla on vaikeuksia löytää TET-paikkaa itsenäisesti.</p> <p>Tehostettua opinto-ohjausta tarvitseville voidaan järjestää tavallista useampia TET-jaksoja.</p>	Syksy
Ohjaus-keskustelut	Opinto-ohjaaja	<p>Opinto-ohjaajat tapaavat kaikki 9. luokan oppilaat vähintään kerran. Keskustelun aiheita ovat muun muassa</p> <ul style="list-style-type: none"> ✦ opintojen eteneminen ✦ elämäntilanne ja omiin valintoihin vaikuttavat tekijät ✦ oppilaan jatko-opintosuunnitelmat <p>Huoltajilla on mahdollisuus osallistua erityisesti oppilaan jatko-opintosuunnitelmaa koskeviin ohjauskeskusteluihin.</p>	Läpi vuoden

		Tehostettua opinto-ohjausta tarvitsevien oppilaiden kohdalla lisätään henkilökohtaista sekä monialaista ohjausta ja tiivistetään yhteistyötä huoltajien kanssa. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.	
9. luokan itsearviointi	Opinto-ohjaaja	Arviointi toteutetaan ohjauskeskusteluna oppilaan ja opinto-ohjaajan kesken, huoltaja osallistuu tarvittaessa. Arvioidaan oppilaan laaja-alaista osaamista jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun näkökulmasta.	
Tutustuminen ja vierailut oppilaitoksiin sekä muut mahdolliset vierailukohteet, esim. messut, tapahtumat	Opinto-ohjaaja Erityisopettaja, opinto-ohjaaja	Oppilaat tutustuvat heitä kiinnostaviin jatko-opiskelupaikkoihin opinto-ohjaajan ohjeistuksen mukaisesti ryhmänä tai henkilökohtaisesti. Tehostettua opinto-ohjausta tarvitseville oppilaille mahdollistetaan tarvittaessa koulutuskokeilut ja henkilökohtaiset tutustumis-/vierailukäynnit oppilaitoksiin yhteistyössä huoltajien kanssa.	Talvi
Oppimisen ja opiskelun tukeen liittyvä tiedotus ja suunnittelu	Opinto-ohjaaja, erityisopettaja	Annetaan oppilaille ja huoltajille tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa sekä muista tukimuodoista (esim. asuminen). Tehdään monialaista yhteistyötä jatko-opintojen suunnittelussa.	Tarvittaessa
Mahdollinen hakeutuminen aikuisten perusopetukseen, mikäli perusopetus on vaarassa jäädä kesken	Luokanohjaaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, rehtori, opiskeluhuolto	Huoltajia tiedotetaan hakumenettelystä. Oppilasta ja huoltajia tuetaan hakeutumisessa monialaisesti.	Kevät
Yhteishakuun liittyvä tiedotus	Opinto-ohjaaja	Huoltajia tiedotetaan yhteishakuun liittyvistä asioista huoltajaillassa ja Wilman kautta. Huoltajailtaan kutsutaan oppilaitosten edustajia ym. vierailijoita. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan oppilaitosten mahdollisista hakijan illoista, vanhempainilloista tms. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan koulutus- ja alakohteisista pääsy- ja soveltuvuuskokeista sekä mahdollisesta oppilaitoksen käyttämästä kielitaidon arvioinnista.	Läpi vuoden

		Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan nivelvaiheen tiedonsiirrosta. Tarvittaessa pyydetään huoltajien lupa tiedonsiirtoon.	
Yhteishaku	Opinto-ohjaaja	<p>Oppilaat tekevät harjoitushaun (demo) oppilaanohjauksen oppitunnilla. Ennen varsinaista yhteishakua huoltajia kuullaan oppilaan hakukohteista (henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma).</p> <p>Opinto-ohjaaja tiedottaa huoltajia harkintaan perustuvasta valinnasta ym. hakumenettelyistä ja tiedottaa hakuun tarvittavista liitteistä.</p> <p>Oppilaat tekevät yhteishaun opinto-ohjaajan kanssa sovitulla tavalla (esimerkiksi oppilaanohjauksen oppitunneilla tai tarvittaessa henkilökohtaisessa ohjauksessa).</p> <p>Opinto-ohjaaja valvoo, että oppilaat täyttävät hakeutumisvelvollisuutensa ja osallistuvat yhteishakuun.</p>	<p>Demohaku- ja yhteishaku-aika</p> <p>Helmi- maaliskuu</p>
Yhteishaun tulokset ja jälkiohjaus, ohjaus- ja valvontavastuu	Opinto-ohjaaja	<p>Opinto-ohjaaja tarkistaa yhteishaun tulokset Opintopolku.fi -palvelusta. Opinto-ohjaaja on yhteydessä ilman opiskelupaikkaa jääneeseen oppilaaseen ja hänen huoltajiinsa. Ohjaa jatkuvaan hakuun ja tiedottaa kesäajan ohjauspalveluista. Siirtää oppilaan yksilöinti- ja yhteystiedot tarvittaessa Ohjaamoon ja etsivään nuorisotyöhön.</p> <p>Opinto-ohjaaja selvittää 9. luokan päättäneiden oppilaiden hakeutumista ja opintojen aloittamista koskevat tiedot Valpas-rekisteristä. Opinto-ohjaaja on tarvittaessa yhteydessä oppilaaseen ja hänen huoltajiinsa. Varmistaa, että oppilas saa ohjausta hakeutumiseen.</p>	<p>Kesäkuu</p> <p>Elokuu</p>

Tiedonsiirto asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa olevalle	Opinto-ohjaaja	Mikäli oppilas ei ole aloittanut koulutuksessa OKM:n ilmoittamaan päivämäärään mennessä elokuun lopussa, opinto-ohjaaja siirtää oppilaan yksilöinti- ja yhteystiedot asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa olevalle ja ilmoittaa asiasta huoltajalle.	Elokuu
Tiedonsiirto perusopetuksen jälkeiselle	Opinto-ohjaaja, erityisopettaja, luokanohjaaja	Opetuksen järjestämistä koskevat välttämättömät tiedot siirretään tulevaan oppilaitokseen.	Elokuu

koulutuksen järjestäjälle	Opiskeluhoolto henkilöstö	Opinto-ohjaaja ja erityisopettaja täydentävät tarvittaessa tiedonsiirtoa vastaanottavan oppilaitoksen edustajille. Koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja ja koulupsykologi huolehtivat kukin omalta osaltaan oppilaan tiedonsiirron seuraavaan oppilaitokseen.	Elokuu
Lukuvuoden ohjauksen arviointi			Kevät

Opinto-ohjauksen vuosikello vuosiluokilla 7–9

Opinto-ohjaajan työhön kuuluu lisäksi paljon sellaista työtä, jota tehdään jatkuvasti läpi lukuvuoden. Tällaista työtä ovat esimerkiksi kouluttautuminen, tiedottaminen, moniammatillinen yhteistyö muun muassa toisen asteen oppilaitosten ja työelämän kanssa sekä toimiminen yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä.

1.jakso

- Ohjaus- ja valvontavastuun mukainen velvoite selvittää oppivelvollisten sijoittuminen jatko-opintoihin sekä tarvittaessa jälkiohjaus
- Tiedon välittäminen ilman opiskelupaikkaa jääneistä oppivelvollisista heidän asuinkuntansa VALPAS-kuntavalvojalle Opetus- ja kulttuuriministeriön määräämänä päivänä
- Tiedonsiirto ja niveltapaamiset perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen tarvittaessa
- Tulevan lukuvuoden suunnittelu ja aikatauluista tiedottaminen: TET-jaksot, yhteishaku, vanhempainillat
- 7. luokkien ryhmäytyminen
- 7., 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 7. luokkien huoltajaillat

2.jakso

- 9. luokan oppilaiden henkilökohtaiset ohjauskeskustelut käynnistyvät
- 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 9. luokan oppilaiden TET-jaksojen valmistelu ja toteutus
- 8. luokkien oppilaiden henkilökohtaiset ohjauskeskustelut
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin käynnistyvät

3.jakso

- Yhteishakuun valmistautuminen (tiedottaminen oppilaille ja huoltajille)
- 9. luokan huoltajailta yhteishakuun liittyen
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- Yhteishaun demo-versioon tutustuminen marras-joulukuussa
- Yhteistyö oppivelvollisuuskoulutusta tarjoavien tahojen kanssa (lukiot, ammatilliset oppilaitokset, erityisammattioppilaitokset, TUVA sekä kansanopistojen linjat oppivelvollisille)
- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden nivelvaiheen suunnittelu ja neuvottelut
- 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 9. luokan oppilaiden henkilökohtaiset ohjauskeskustelut
- 7. ja 8. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit puolet jaksosta

4.jakso

- 9. luokan oppilaiden henkilökohtainen ohjaus
- 9. luokan oppilaiden vierailut toisen asteen oppilaitoksiin jatkuvat
- Yhteishakuun valmistautuminen
- Yhteishaku helmi-maaliskuussa
- Valinnaisaineiden esittelyt 7. luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen
- Valinnaisainevalintoihin liittyvät järjestelyt
- Lukion ainevalintakorttien ja yhteishakuun tarvittavien muiden liitteiden toimittaminen perusasteen jälkeisiin opiskelupaikkoihin
- 8. luokan TET
- 8. ja 9. luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 8.luokkien vierailuja toisen asteen oppilaitoksiin ja ammattiesittelyjä

5.jakso

- Niveltiedon kerääminen 6. luokkalaisista
- Tulevien 7. luokkien muodostaminen
- 6. luokkalaisille tiedottaminen yläkoulusta yhdessä tukioppilaiden kanssa
- 6. luokan oppilaille tutustumispäivä uudessa yläkoulussa
- 6. luokan huoltajailta yläkouluun siirtymiseen liittyen
- 7.luokkien oppilaanohjauksen luokkatunnit
- 7. luokkien oppilaiden ohjauskeskustelut
- 7.luokkien TET-päivä
- 9. luokan oppilaiden pääsy- ja soveltuvuuskokeisiin valmentautumisen tukeminen henkilökohtaisessa ja pienryhmäohjauksessa
- Jälkiohjauksesta tiedottaminen
- Yhteistyöpalaverit toisen asteen oppilaitosten kanssa, esim. harkintaan perustava haku sekä tiedonsiirron valmistelu perusasteen jälkeisiin opintoihin yhteistyössä erityisopettajien kanssa

Kesäkuu

- Yhteishaun tulosten tarkistaminen ja tarvittaessa jälkiohjaus
- Yhteyden ottaminen ilman opiskelupaikkaa jääneisiin oppilaisiin sekä ohjaaminen hakemaan jatkuvassa haussa vapaisiin oppivelvollisuuskoulutuksen paikkoihin

Elokuu

- Tiedonsiirto ammatillisiin oppilaitoksiin